گفت‌وگو با لنا وفایی، مدیرعامل ۳۰ساله اپلیکیشن پیاده

پیاده در تهران

- حدود ۳ سال پیش برای شروع پروژه پیاده ادامه تحصیل در نیویورک را رها کردم
- از ۷ ماهی که اپلیکیشن را راه انداختیم تا به حال ۵۰هزار کاربر روی اپلیکیشن داریم، حدود ۱۰درصد این افراد روزانه از اپلیکیشن استفاده می کنند
- برنامه‌ای که ما برای این اپلیکیشن طراحی کرده‌ایم در هیچ کجای دنیا نمونه مشابهی ندارد

آیدا پیغامی | اگر ساکن تهران باشید می‌دانید که تعطیلات در تهران به خصوص تعطیلات نوروز بهترین زمان استفاده از خیابان‌ها، موزه‌ها و مکان‌های دیدنی است. حالا تصور کنید عصر یک روز بهاری تلفن‌تان زنگ می‌خورد. دوست‌تان آن طرف خط پیشنهاد پیاده‌روی به شما می‌دهد و شما هم آن را قبول می‌کنید. آماده می‌شـــوید و به محل قرار می‌روید. دوست دارید مسیر پیاده‌روی‌تان زیبا و دیدنی باشد. شاید هم تصمیم داشته باشید در طول مسیر برای این که کمی استراحت کرده باشید، چای بنوشید یا غذایی بخورید یا این که برنامه‌تان را فرهنگی کنید و در مسیر پیاده‌روی‌تان سینما یا تئاتر بروید یا گالری گردی کنید. اگر برنامه دقیقی نداشته باشید، نمی‌توانید تمام موارد دلخواه‌تان را در مسیر پیاده‌روی داشته باشید، به همین دلیل در خیابان‌ها سرگردان خواهید شد. اما اگر برنامه یا راهنمایی داشته باشید می‌توانید به تمام یا بیشتر مواردی که دوست دارید در مســـــیر پیاده‌روی‌تان داشته باشید برسید. «پیاده» اپلیکیشنی است که می‌تواند راهنمای خوبی برای پیاده‌روی شما در تهران باشد. این اپلیکیشن با دادن مسیرهای پیاده‌روی در محله‌های مختلف قصد دارد رابطه بهتری بین شهر و شهروندان ایجاد کند.

برای این که بدانیم پیاده چیست و ایده آن از کجا آمده سراغ مدیرعامل این اپلیکیشن رفتیم. لنا وفایی ۳۰سال دارد و ایده پیاده را طراحی کرده، همچنین مدیرعامل این اپلیکیشن است. او قید ادامه تحصیل در نیویورک را زده و به ایران بازگشته تا روی پروژه پیاده کار کند، اما در این راه شکست‌ها، پیروزی‌ها و تجربیاتی کسب کرده که از زبان خودش خواندنی‌تر است.

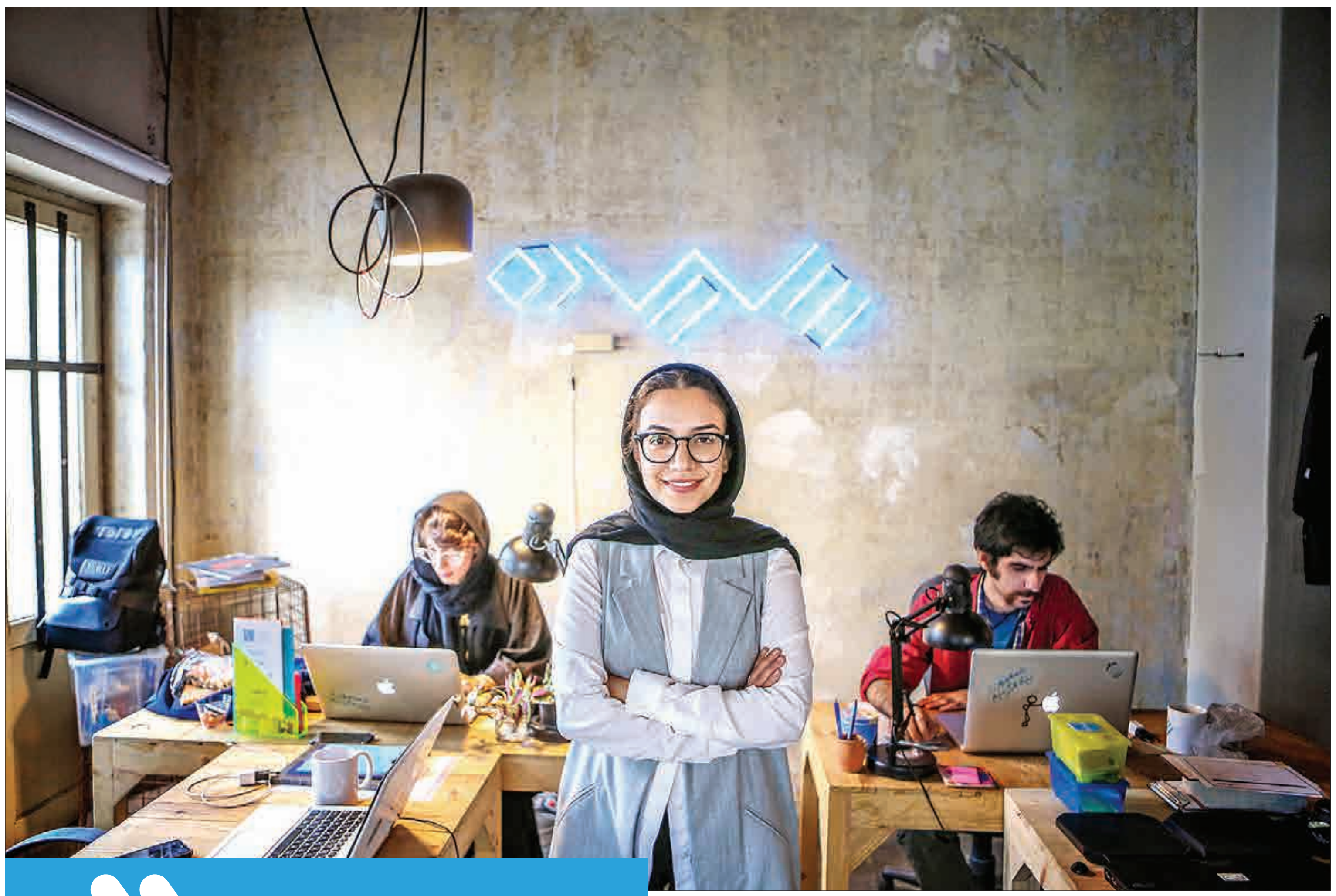

عکس‌ها: سعید غلامحسینی / شهروند

• چند سال‌تان است و تحصیلات و شغل‌تان چیست؟

من لنا وفایی متولد ۱۳۶۷ هستم و ۳۰سال دارم. دیپلمم را در رشـــته ریاضی‌فیزیک در ایران گرفتم، لیسانس را در رشته مهندسی ژئوتکنیک در کانادا و فوق‌لیسانسم را هم در رشته معماری و شهرسازی در نیویورک گذراندم. البته فوق‌لیسانس را حدود ۳سال پیش نصفه و نیمه رها کردم، چون پروژه «پیاده» را شروع کرده بودم و این کار برایم جذاب‌تر از تمام کردن درسم بود، در حال حاضر هم مدیرعامل پیاده هستم.

• دلیل دیدار ما، اپلیکیشـــــنی است که شما ساختید. من از این اپلیکیشن استفاده کردم و می‌دانم که کار با آن چگونه است. اما می‌خواهم از زبان خودتان برای مخاطبان گفته شود که این اپلیکیشن چیســـــت و ایده آن چگونه به ذهن‌تان رسید؟

ایده پیاده یک جورهایی از ۴سال پیش به ذهن من و یکی از دوستانم رسید، البته آن زمان قرار نبود که پیاده اپلیکیشن باشد. ما دل‌مان می‌خواست از طریق یک کتاب عکاسی لحظات روزمره زندگی تهرانی را نشان دهیم و دوست داشتیم از ذهنیت سنتی‌تر که نسبت به تهران وجود داشت یا کتاب‌های عکاسی که فقط جنبه توریستی داشـــت، دور شویم. دوست داشتیم زندگی واقعی را نشان دهیم و روی نکات مثبتی که در شهر رخ می‌دهد، متمرکز شویم. از این جهت من عکاسی کردن در مرکز شهر را شروع کردم، اما پروژه کتاب عکاسی منتفی شـــد، چون احتمال می‌دادیم کتاب عکاسی فروش نرود، به همین دلیل به پیشنهاد یک طراح گرافیک، کتاب را به یک وب‌سایت تبدیل کردیم؛ از آنجایی که من خودم قبل‌تر به واسطه این که در خارج از ایران زندگی کردم و آدم کنجکاوی بودم و عاشق شهر، به بهانه دانشجوی میهمان به شهرهای مختلفی ســـفر کرده بـــودم و در زمان‌های کوتاهی در شـــهرهای مختلف زندگی می‌کردم و از خیلی از اپلیکیشـــن‌ها و وب‌سایت‌هایی که اطلاعات شهری را در اختیار مردم می‌گذاشـــتند، اســـتفاده می‌کردم. وقتی ما تصمیم گرفتیم این ایده را وب‌ســـایت کنیم، من پیشـــنهاد دادم چـــرا اطلاعات روی آن نگذاریم. این وب‌سایت به اســـم «این، تو، تهران» شروع به فعالیت کـــرد. البته هیچ‌وقت راه‌اندازی نشد، چون آخر تابستان بود و من باید برای شـــروع دوره فوق‌لیسانســـم به خارج از ایران برمی‌گشـــتم. تابستان سال بعد وقتی به ایران بازگشتم، تصمیم گرفتم ایـــن کار را بـــه صورت اپلیکیشن درآورم. دیگر با دوست قدیمی‌ام همکاری نداشـــتم و با فرد دیگری شـــروع به کار کردم. همان زمان اسم «پیاده» را برای آن انتخاب کردیم. من و دوستم سابقه آی‌تی نداشتیم، برای همین کار سختی بود و نخستین اپلیکیشن ما خیلی خـــوب از کار درنیامد. همزمان با آن ما صفحه اینســـتاگرام را راه انداخته بودیم، به همین دلیل من هر روز در شهر راه می‌رفتم و می‌گشتم و جاذبه‌های شهر تهران را با دید مثبتی همراه با تصاویر خوب به مردم معرفی می‌کردم، برای همین مخاطبان جمع شدند و این کار طرفدار پیدا کرد. همین روند ادامه پیدا کرد. از آنجایی که در فضای مجازی واکنش‌های خوبی دریافت کرده بودیـــم، تصمیم گرفتیم بر همین اســـاس جلو برویم و بار دیگر اپلیکیشن پیاده را احیا کنیم. سری بعد با تجربه بهتری موضوع را دنبال کردیم و چون مورد استقبال قرار گرفته بود، توانستیم تأمین بودجه کنیم و این تأمین بودجه را به ســـمت این که یک تیم فنی بســـازیم و فعالیت را در دفتر شـــروع کنیم، بردیم و اپلیکیشن دوم را براساس نیاز جامعه طراحـــی کردیم و به تولید رساندیم.

> **ما در سه‌سال گذشته و حتی تا یک‌سال دیگر یا شاید تا هر زمان که لازم باشد روی شناخت جامعه تمرکز می‌کنیم تا از نیازهای شهری‌شان باخبر شویم، به‌طور مثال این که در اوقات فراغت چه کارهایی را انجام می‌دهند و سعی می‌کنیم اپلیکیشن را بهتر کنیم تا شهروندان بتوانند رابطه عمیق‌تری با شهر برقرار کنند. در کنار آن بعد از این که به موفقیت خوبی در این بخش رسیدیم، بخش کسب‌وکار را شروع می‌کنیم**

• پس در ابتدای راه خودتان به همراه یکی از دوستان‌تان ایده پیاده به ذهن‌تان رسید؟

بله. البته دوســـت من شهرزاد همان ابتدای کار از پیاده بیرون رفـــت. دو تا از دوســـتان دیگرم به صورت شریک به ما ملحق شدند، اما آنها هم پس از مدتی از ما جدا شـــدند. مدتی خـــودم تنها بودم و تمام بچه‌هایی که الان هســـتند تک‌تـــک وارد تیم پیاده شدند.

• در دفتر شما چندین کارمند مشغول کار هستند. مســـلما برای ادامه کار اپلیکیشن و کارمندان باید سرمایه‌ای هم وجود داشته باشد. این ســـرمایه از کجا تامین می‌شود؟ شخصی بوده یا اسم نهاد و ارگانی پشت آن است؟

سرمایه پیاده شخصی اســـت. درواقع خانوادگی تامین می‌شود.

• برای دانلود اپلیکیشن باید پول پرداخت کرد یا خیر؟

اپلیکیشن رایگان است و ما درآمدی از طریق فروش آن نداریم.

پس درآمد شما از کجا تامین می‌شود؟

ما در سه‌سال گذشـــته و حتی تا یک‌سال دیگر یا شـــاید تا هر زمان که لازم باشد روی شناخت جامعه تمرکز می‌کنیم تا از نیازهای شهری‌شان باخبر شویم، به‌طور مثال این که در اوقـــات فراغت چه کارهایی را انجام می‌دهند و ســـعی می‌کنیم اپلیکیشن را بهتر کنیم تا شـــهروندان بتوانند رابطه عمیق‌تری با شهر برقرار کنند. در کنار آن بعد از این که به موفقیت خوبی در این بخش رسیدیم، بخش کســـب‌وکار را شروع می‌کنیم و نقاط مورد توجه شهری همچون موزه‌ها، اماکن فرهنگـــی و هنری، کســـب‌وکارها، فضاهای شـــهری و... این امکان داده می‌شـــود کـــه از طریق اپلیکیشن با مردم ارتباط برقرار کنند. به این صورت برای ما درآمدزایی ایجاد می‌شـــود. ما در این بخش تخفیف‌ها و رویدادها و تبلیغاتی از این دســـت را در اختیار مردم می‌گذاریم.

• شما در این اپلیکیشن راویانی برای معرفی مکان‌های دیدنی دارید کـــه آنها را با صفت پیاده‌چی معرفی می‌کنید. این افراد تحصیلات و تخصص‌شان در چه زمینه‌ای است؟

پیاده‌چی‌های ما به زبـــان روزنامه‌نگاری، گزارشگران ما هستند. وقتی که اینستاگرام را راه انداختم متوجه شـــدم که نمی‌توانم به تنهایی همه اطلاعـــات و محتواها را تولید کنم و آن را در اختیار مردم بگذارم؛ به همین دلیل نیاز به یک ســـری متخصص شهری دارم البته این متخصص‌ها صرفا شهرســـاز نیســـتند. درواقع افرادی هستند که خیلی در شهر فعالند و کنجکاوی می‌کنند؛ تا جای جدیدی باز می‌شود به آن‌جا می‌روند و خیلی به‌روز هستند. در شبکه‌های اجتماعی چند نفر را پیدا کردم و با آنها ارتباط برقرار کردم و براســـاس مدل همکاری که با هم تعریف کردیم، تولید محتوا را شروع کردیم. موضوع «پیاده‌چی» به مرور زمان خیلی مورد توجه قرار گرفت و بعـــد از مدتی تصمیم گرفتیم تخصصی‌اش کنیم. به ایـــن معنی که به‌طور مثال پیاده‌چی متخصص کافه و یا پیاده‌چی متخصص سینما داشته باشیم. برای فردی که می‌خواهد پیاده‌چی شود اصلا لازم نیست که درس همان حرفه را خوانده باشد بلکه مهمتر این است که تشـــنه یادگیری و علاقه‌مند به حوزه خودش باشـــد. من به شخصه نیاز آکادمیک جدی برای این موضوع نمی‌بینم چون احساس می‌کنم بسیاری از دانش‌هایی که به صورت تجربی به دست می‌آوریم خیلی ارزشمندتر از دانشی اســـت که به صورت آکادمیک طی شده است. آدم‌های کنجکاو در ایـــن زمینه‌ها خودشـــان را به ما معرفی می‌کنند. به این صورت که روی وب‌ســـایت می‌آیند و با ارســـال درخواست همکاری، ما طی چندین مصاحبه که با آنها داریم، براساس معیارهای پیاده که بیشتر شخصیتی هستند، پیاده‌چی‌ها را فیلتر و وارد یک دوره آموزشی می‌کنیم. در این دوره بـــه آنها یاد می‌دهیم چطور در حوزه خودشان تولید محتوا کنند. در حال حاضر هم ۷۵ پیاده‌چی داریم.

• کاربران هم می‌توانند در تأمین دیتابیس برای اپلیکیشن مشارکت داشته باشند؟

در چند ماه آینده آپدیتی به اپلیکیشـــن اضافه می‌شـــود که از آن طریق کاربران هم می‌توانند کمک کنند. ولی یک کاربر عادی با یک پیاده‌چی تفـــاوت دارد. کاربر عادی به واسطه فعالیت‌هایی که می‌کند می‌تواند به پیاده‌چی برسد اما در مرحله اول نه.

اپلیکیشن نمونه داخلی یا خارجی هم دارد؟ چون قبلا اپلیکیشنی به نام پیک آرت بود که رویدادهای فرهنگی و هنری را به مردم معرفی می‌کرد.

در ایران و حتی در ســـطح بین‌المللی عینا مشابه اپلیکیشـــن پیاده وجود ندارد. وقتی می‌گویم عینا منظورم این است که کسی که سیستم روزنامه‌نگاری شهری را با سیستم‌های جست‌وجوی پیشرفته می‌خواهد تلفیق کند و آن را در یک اپلیکیشن در اختیار شهروندان بگذارد، وجود ندارد. هرکدام از این موارد به صورت جداگانه در اپلیکیشن‌ها دیده شده است. به‌طور مثال سیستم لیستینگ در ایران زیاد است. مانند کی کجاســـت و... این‌گونه اپلیکیشن‌ها سیستم لیستینگ پیشرفته دارند مانند یک کتاب اول پیشرفته هستند. اما می‌توان گفت پیاده نمونه مشابهی ندارد.

اسمی که برای این اپلیکیشن انتخاب شده اسم جذابی اســـت. از طرفی هم مسیرهایی که برای رســـیدن به مکان‌ها نشان می‌دهد، مسیرهای پیاده‌روی است. این ایده که مردم برای رســـیدن به مکان‌های دیدنی پیاده در شهر راه بروند از کجا به ذهن شما رسید؟ چون در تهران هم پیاده‌روی تقریبا از یاد رفته است.

برای کتابی که قرار بود درســـت کنم باید عکاســـی می‌کردم و برای تهیه عکس باید پیاده‌روی می‌کردم. این پیاده‌روی دیدگاه من را نسبت به شهر تغییر داد. ناخودآگاه خیلی از تهران بیشتر خوشم آمد. اسم پیاده از آن‌جا بود که به وجود آمد. چون تهران با پای پیاده دوست‌داشتنی‌تر و زیباتر است. برای ما خیلی مهم است که فرهنگ پیاده‌روی را بیشتر به مردم یادآوری کنیم اما با این هدف که بخواهیم روی پیاده‌روی متمرکز شـــویم اسم پیاده را انتخاب نکردیم. چون واقع‌گرایانه به موضوع نگاه می‌کنیم و نمی‌شود همه جای تهران را پیاده رفت و امکانش نیست. اما امیدواریم که به واسطه همین اتفاق‌های پیاده‌گردی بتوانیم تجربه پیاده راه رفتن را دوست‌داشـــتنی‌تر کنیم. ولی ما هیچ‌وقت به صورت شعارگونه نمی‌گوییم که پیاده راه بروید.

• شما در پیاده رویدادهای فرهنگی اعم از تئاتر و گالری‌ها و همین‌طور رســـتوران‌های مختلف را هم معرفی می‌کنید. انتخاب شما بر چه اساسی است؟ این مکان‌ها و رویدادها اسپانسر شما می‌شوند؟

تا الان هیچ هزینه‌ای دریافت نشده است. ولی در آینده این کار را خواهیم کرد. اما انتخاب این مکان‌ها و رویدادها هم براساس سلایق جامعه و شهروندان خواهد بود و همیشه این موضوع را در نظـــر خواهیم گرفت که آیا این معرفی به نفع شهروندان است یا خیر. در پیاده همیشه مخاطب محور اصلی تصمیم‌گیری ما است.

• پس احتمالا افرادی باید قبل از این قضیه بروند و این تجربه را امتحـــان کنند و بعد با شهروندان به اشتراک بگذارند

بله. پیاده‌چی‌ها.

• در آینده چه برنامه‌هایی برای پیاده دارید؟

کاربران می‌توانند امکان بیشتری برای ثبت مکان داشته باشند. مطالبی در مورد مکان‌ها بنویسند و امکان برنامه‌ریزی به آنها بدهیم. وقتی که بخش کســـب و کار را اضافه کردیم کاری کنیم که شهروندان بتوانند با مکان‌های پیشنهاد شده رابطه عمیقی پیدا کنند و با آن در ارتباط باشند. این موارد را می‌توانیم در بازه یک‌ساله داشته باشیم.

- اول تصمیم گرفتیم بین دو زبان یکی را انتخاب و روی آن تمرکز کنیم در ادامه دوست نداشتیم نیاز شهروندان خودمان که درنهایت باعث ایجاد رابطه آنها با شهر می‌شـــد را نادیده بگیریم و سریعا سراغ گردشگران برویم
- عیـــد امســـال بـــود کـــه کمپین «پیاده‌گردی» را داشتیم که طی آن ۳۰هزار شهروند در تعطیلات نوروزی با استفاده از اپلیکیشن «پیاده»، تهران‌گردی کردند.
- پیاده اپلیکیشنی برای بالا بردن سطح آگاهی شهروندان است.
- اجتمـــاع پیاده‌گردهـــا ۱۲۰هزار نفر هستند. اجتماع‌ها در مورد یک اپلیکیشن خیلی اهمیت دارد زیرا ممکن است شما کاربر اپ ما نباشـــید اما با پیاده به واسطه جایی ارتباط داشته باشید و آن را دنبال کنید
- دلیل این‌که بخواهیـــم پیاده را به شهرهای دیگر توسعه بدهیم این است که نیاز شـــهروندان را احساس کنیم و مطمئن شـــویم در آن نقاط لازم است برای شناخت شهر، واسطه‌ای بین شهر و شهروند وجود داشته باشد

پیوند شهروندان با جاذبه‌های گردشگری

• اپلیکیشن تک‌زبانه است؟

بله.

• به این‌که زبان دیگری به این اپلیکیشـــن اضافه شـــود فکر کردید؟ چون مطمئنا اگر زبان انگلیسی به این اپلیکیشن اضافه شود، می‌تواند به گردشگران خارجی کمک بسیار زیادی کند و منبع خوبی باشد.

بله. این موضوع خیلی به ما پیشنهاد می‌شود. طبیعتا نیاز آن هم خیلی احساس می‌شود، ولی ما اول تصمیم گرفتیم بین دو زبان یکی را انتخاب و روی آن تمرکز کنیم. برای من شخصا این که نیاز شهروندان برطرف شود، خیلی مهم بود. در ادامه دوست نداشتیم نیاز شهروندان خودمان که درنهایت باعث ایجاد رابطه آنها با شهر می‌شد را نادیده بگیریم و سریعا سراغ گردشگران برویم که امکان دارد درآمد خیلی بیشتری هم داشته باشـــند، چون این دو مورد، دو کسب‌وکار متفاوت هستند و رویکردهای مختلفی را می‌طلبند. ما تمرکز را با شهروند شروع کردیم و امیدواریم بتوانیم به واسطه فعالیت‌های‌مان و بودجه‌هایی که در سال‌های آینده تامین می‌کنیم، بخش توریست را هم راه بیندازیم، اما در حال حاضر برنامه صددرصدی برای آن نداریم.

• مجموعه پیاده بیشتر به دنبال اهداف گردشگری است یا این که صرفا قصد دارد اطلاعات عمومی شهروندان را نسبت به شهرشان بالا ببرد؟

بیشتر مورد دوم مطرح است. بالا بردن سطح آگاهی مردم نسبت به اطراف‌شان در راستای این که گردشگری بومی شهری هم اتفاق بیفتد. اولویت ما همیشه شهروندانی هستند که در شهرها زندگی می‌کنند. گردشگرها مرحله بعدی کار هستند. به‌طور مثال این که یک شهروند شیرازی به تهران بیاید و از پیاده استفاده کند برای ما خیلی جذاب است، اما اهمیت کار ما در این است که دوست داریم تا جایی که می‌توانیم خود شهروند تهرانی را با شهرش آشنا کنیم. اما نمی‌توان منکر این موضوع شد که این اپلیکیشن یک اپلیکیشن گردشگری هم است؛ زیرا دایم درحال توصیه‌های شهری است. چشم‌اندازی که ما داریم این است که بتوانیم شهروندان را توانمند کنیم که دل‌شان بخواهد و این امکان را داشته باشند که به صورت مستمر و سیستماتیک در ساخت شهر سهیم باشند. این موضوع در شهرسازی نوین هم مورد توجه قرار گرفته اســـت. در این مرحله‌ای که ما طی می‌کنیم مهم این است که بین شهر و شهروند رابطه ایجاد شود.

> **این اپلیکیشن یک اپلیکیشن گردشگری هم است؛ زیرا دایم درحال توصیه‌های شهری است. چشم‌اندازی که ما داریم این است که بتوانیم شهروندان را توانمند کنیم که دل‌شان بخواهد و این امکان را داشته باشند که به صورت مستمر و سیستماتیک در ساخت شهر سهیم باشند**

• پیاده از چه زمانی بین مردم رواج پیدا کرد؟

در این سه‌سال فازهای متفاوتی داشته است. یادم است وقتی ما به ۱۰ هزار فالوور در اینستاگرام رسیده بودیم من احساس کردم افراد دیگری شروع به شناختن صفحه کردند. بعد از اپلیکیشن اول دنبال کنندگان دیگری اضافه شدند و این روند به مرور ادامه پیدا کرد. عید امسال بود که کمپین «پیاده‌گردی» را داشتیم که طی آن ۳۰هزار شهروند در تعطیلات نوروزی با استفاده از اپلیکیشن «پیاده»، تهران گردی کردند. این خود فراتر از آمارهای معمولی بود که تا پیش از این از گردشگری در تهران به دست آمده. بعد از آن احساس می‌کنم پیاده بیشتر دیده شد گرچه پیاده از اوایل سال گذشته تا قبل از کمپین پیاده‌گردی هم رشد قابل توجهی داشته و در سال ۹۶ خیلی بیشتر شناخته‌شده است.

• درحال حاضر چند کاربر از این اپلیکیشن استفاده می‌کنند؟

از ۷ ماهی که اپلیکیشن را راه انداختیم تا به حال ۵۰هزار کاربر روی اپلیکیشن داریم. حدود ۱۰ درصد این افراد روزانه از اپلیکیشن استفاده می‌کنند که برای اپلیکیشن‌ها رتبه خوبی است. اما اجتماع پیاده‌گردها ۱۲۰هزار نفر هستند. اجتماع‌ها در مورد یک اپلیکیشن خیلی اهمیت دارد زیرا ممکن است شما کاربر اپ ما نباشید اما با پیاده به واسطه جایی ارتباط داشته باشید و آن را دنبال کنید.

• این اپلیکیشن فقط برای تهران است؟

بله.

• قصد دارید پیاده را در شـــهرهای دیگر هم به راه بیندازید؟ درصورتی که شهرهای دیگر ما مانند اصفهان و شـــیراز مطمئنا مکان‌های دیدنی بیشتری دارند و این اپلیکیشـــن در آن مناطق می‌تواند بهتر به مردم کمک کند.

صد درصد. ما امیدواریم تا سال ۹۸ این اتفاق افتاده باشد. ما از حالا داریم تعدادی از شهرها را هدف‌گذاری و تحقیقات را شروع می‌کنیم. چون از شـــهرهای متفاوت خیلی درخواست داریم. ولی دلیل این که بخواهیم پیاده را به شهرهای دیگر توسعه بدهیم این است که نیاز شهروندان را احساس کنیم و مطمئن شویم در آن نقاط لازم است برای شناخت شهر، واسطه‌ای بین شهر و شهروند وجود داشته باشد. البته تهران در مقایسه با شهرهای دیگر پتانسیل بیشتری دارد. ممکن است شـــهرهای دیگر از نظر جاذبه‌های توریستی غنی‌تر باشند، اما به خاطر جمعیت کمتر آنها، به فضاها و نقاط مورد توجه شهری کمتر پرداخته می‌شود.